

Pragmatyka tekstu - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Pragmatyka tekstu
Kod przedmiotu	09.3-WH-FiPIP-PT-S16
Wydział	Wydział Humanistyczny
Kierunek	Filologia polska
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2022/2023

Informacje o przedmiocie	
Semestr	6
Liczba punktów ECTS do zdobycia	3
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Iwona Pałucka-Czeriak, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Konwersatorium	30	2	-	-	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Student omawia zasady wieloaspektowej, zintegrowanej analizy tekstu, ze szczególnym uwzględnieniem uwarunkowań pragmatycznych; rozpoznaje intencjonalność zachowań językowych oraz rozwija umiejętności dostosowania stylu, struktury i wzoru gatunkowego do pragmatycznych uwarunkowań tekstu. W sposób pogłębiony interpretuje mechanizmy implikatury konwersacyjnej i presupozycji we współczesnych i dawnych aktach mowy w języku polskim. Analizuje wpływ kontekstu na znaczenie aktu mowy. Identyfikuje pragmatyczne uwarunkowania spójności i niespójności tekstu/komunikatu oraz sposoby wyrażania grzeczności i niegrzeczności językowej utrwalone w tekstowych śladach komunikatów w różnych odmianach języka.

Wymagania wstępne

Poszerzona wiedza z zakresu języka polskiego i kultury polskiej.

Zakres tematyczny

1. Pragmatyka jako nauka wśród innych nurtów badawczych.
2. Wieloaspektowa, zintegrowana analiza tekstu, uwzględniająca aspekt pragmatyczny, strukturalny, kognitywny i poznawczy.
3. Intencjonalność zachowań językowych, komunikacja intencjonalna.
4. Konwencjonalizacja znaczeń, zasady i maksymy w komunikacji językowej.
5. Presupozycje, implikatury konwersacyjne, relatywizowane kulturowo, komunikacja pośrednia i bezpośrednia.
6. Uwarunkowania kontekstowe, wieloznaczność pragmatyczna, strategie komunikacyjne.
7. Teorie aktów mowy (J.A. Austin, J. R. Searle), genry mowy (M. Bachtin, A. Wierzbicka).
8. Strategie grzeczności językowej (pozytywnej i negatywnej).
9. Styl, struktura i wzór gatunkowy a pragmatyczne uwarunkowania tekstu.

Metody kształcenia

Heureza, referat, analiza tekstu, tworzenie tekstu, praca w grupach, prezentacja multimedialna.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student omawia zjawiska z zakresu pragmalingwistyki, referuje opracowania naukowe związane z zagadnieniami pragmatycznymi oraz interpretuje je w kontekście konkretnych aktów mowy.	KEP1_W03	- aktywność w trakcie zajęć - dyskusja - kolokwium - odpowiedź ustna - projekt	Konwersatorium

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student tworzy celowe i skuteczne akty mowy z uwzględnieniem ekspresywnych i estetycznych możliwości języka polskiego oraz uwarunkowań gatunkowych i dyskursywnych.	• KEP1_U04	• aktywność w trakcie zajęć • dyskusja • kolokwium • odpowiedź ustna • wypowiedź pisemna	• Konwersatorium
Student przeprowadza krytyczną analizę i interpretację tekstu z zastosowaniem typowych metod pragmatycznych, uwzględniając kontekst społeczny i historycznokulturowy oraz presupozycje i implikatury konwersacyjne	• KEP1_U14	• aktywność w trakcie zajęć • odpowiedź ustna • projekt • wypowiedź pisemna	• Konwersatorium
Student w oparciu o wiedzę pragmatyczną przyjmuje postawę otwartości na różne odczytania danego komunikatu i prezentuje postawę gotowości do zmiany opinii w świetle wyników analiz oraz dostępnych danych i argumentów.	• KEP1_K02	• aktywność w trakcie zajęć • kolokwium • projekt	• Konwersatorium

Warunki zaliczenia

Pragmatyczna analiza tekstu z prezentacją (projekt), zaliczenie sprawdzianu/testu, aktywność na zajęciach (analiza tekstu pod względem wybranych zagadnień, tworzenie tekstu, wypowiedź ustna i pisemna). Student musi uzyskać ocenę pozytywną za projekt i sprawdzian. Ocena końcowa stanowi średnią ważoną z oceny za projekt (40%), sprawdzian (30%) i aktywność na zajęciach (średnia arytmetyczna ocen, łącznie 30%).

Literatura podstawowa

Borawski S., *Podstawy idei poznawczej studiów nad dziejami używania języka. Esej o diachronii*, [w:] *Rozprawy o historii języka polskiego*, pod red. S. Borawskiego, Zielona Góra 2005, s. 13-62.

Kalisz R., *Pragmatyka językowa*, Gdańsk 1993 (wybór).

Levinson S.C., *Pragmatyka*, przeł. T. Ciecierski, K. Stachowicz, Warszawa 2010 (wybór).

Wilkoń A., *Spójność i struktura tekstu*, Kraków 2002 (wybór).

Wojtak M., *Gatunki prasowe*, Lublin 2004 (wybór).

Literatura uzupełniająca

Blum-Kulka S., *Pragmatyka dyskursu*, [w:] *Dyskurs jako struktura i proces*, red. T. A. van Dijk, Warszawa 2001, s. 214-241.

Gajda S., *Stylistyka funkcjonalna, stylistyka pragmatyczna, stylistyka kognitywna*, [w:] *Stylistyka a pragmatyka*, red. B. Witosz, Katowice 2001, s. 15-22.

Mayenowa M.R., *Struktura tekstu*, [w:] eadem, *Poetyka teoretyczna. Zagadnienia języka*, Wrocław-Warszawa-Kraków 2000, s. 246-305.

Pałucka-Czerniak I., *W kręgu problematyki pojęciowej i terminologicznej pragmalingwistyki. System Marii Wojtak*, [w:] *Zielonogórskie seminaria polonistyczne 2005*, red. S. Borawski, M. Hawrysz, Zielona Góra 2006, s. 211-225.

Witosz B., *Genologia lingwistyczna. Zarys problematyki*, Katowice 2005, s. 49-57.

Zgółka T., *Spółeczny status kompetencji lingwistycznej*, [w:] *Zagadnienia socjo- i psycholingwistyki*, red. A. Schaff, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1980, s. 111-138.

Żydek-Bednarczuk U., *Typy, odmiany, klasy... tekstów. W poszukiwaniu kryteriów*, [w:] *Stylistyka a pragmatyka*, red. B. Witosz, Katowice 2001, s. 114-123.

Uwagi

brak

Zmodyfikowane przez dr hab. Iwona Pałucka-Czerniak, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 26-04-2022 17:01)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ